

[Eva Rothenborg.]

Det er der aldrig nogen der får noget kendskab til.

Det er da rigtigt, som statsministeren siger, at hr. Glistrup ikke kan vise til et samfund, hvor man har fået det bedre med fremskridtspartiets politik, men til gengæld kan socialdemokratiet da vise til et samfund, hvor vi stadig får det værre og værre, og hvis det er noget at rose sig af, så må der være et eller andet, jeg har misforstået totalt.

Med hensyn til den sene nattetime, som nu er nævnt af praktisk talt hver eneste taler, så er det jo sådan, at man må håbe, at socialdemokratiet, når krisen nu dukker op med fornyet styrke — for den fortsætter jo i fuld blomst — så vil prøve for første gang i historien at starte på hjemmeopgaverne i tide og ikke sidde som skoleleven den sidste nat, for at opgaven skal blive færdig, og så lave noget skidt, for det gør man nemlig i en sådan situation. Det er nu engang sådan, at hjerner arbejder bedst, når de ikke er blevet opløst til gammelt spindelvæv på grund af træthed, og øjne ser klarere, når de ikke ligner solmodne tomater af overanstrengelse og mangel på søvn. Når man kommer så vidt som det, så bliver det nemlig også sådan, at man i dette ting i stedet for en flok saglige politikere kommer til at tage sig ud for befolkningen som en flok aber, der slås om en banan, og det tror jeg vi har set ud som i aften, beklageligvis.

Henning Philipson (SF):

Jeg tillader mig at citere:

„Man siger, at uden det private initiativ, uden den private ejendomsret til produktionsmidlerne, uden den frie konkurrence, så ville alle sind slappes og sløves, der ville ingen fremtid blive. Man ville tage det, der er drivkraften i ethvert menneskes og ethvert samfunds udfoldelse, nemlig egoismen, bort.“

Det er ikke nogen særlig kristelig betragtning, og jeg tror heller ikke, det er nogen særlig nationaløkonomisk betragtning. Det er den ene fejl. I det bestående samfund siger jeg at produktionen er planløs. Hvis vi fik en ordening af produktion og omsætning, indførsel og udførsel, hvis alle mennesker blev produktivt beskæftiget, fysisk og åndeligt, begge dele på én gang, så føler jeg mig forvisset om, at betalingsbalancespørgs-

målet og valutaspørgsmålet var løst med det samme.

Det næste citat er, at dette var den ene måde, hvorpå dette samfund fungerer.

Den anden grundfejl ved det nuværende liberalistisk-kapitalistiske samfund er, som jeg sagde, at arbejderne er skilt fra arbejdsmidlerne, fra selve produktionsmidlerne. Det er klart, at det ikke kan medføre den største arbejdsinteresse, den største arbejdslust og den største arbejdsglæde.

Nu er der tidligere i dag citeret fra nogle af arbejderbevægelsens veteraner. Det, jeg her har citeret, var en tale, som den første socialdemokratiske regerings første socialminister holdt den 3. december 1924, det samme år, som jeg blev født. Denne tale er i øvrigt — det kan i hvert fald siges til benefit for socialdemokratiske medlemmer af folketinget — aftrykt — og jeg håber, hr. Kjeld Olesen i hvert fald har læst den — i en bog, som han har været med til at udgive, nemlig den, der hedder „Kampens gang, LO gennem 75 år“. Der er den nøjagtigt aftrykt, og så er det rimeligt, at jeg stiller det spørgsmål, synes jeg, om man nu også har prøvet på at vurdere, om Borgbjerg ikke havde lige så meget ret dengang, som han har i dag set i forhold til det, man er ved at lave. Man skal nemlig erindre sig, ikke mindst med Borgbjergs ord i baghovedet, at man nok kan lovgive om, hvor høj indkomststigningen må være, man kan lovgive om timeløn, men man skal bare forstå én ting, og det er, at man kan købe arbejdskraften, det kan man f. eks. af mig, man kan købe arbejdskraften af de mennesker, der går på arbejde, til en bestemt timeløn, men det, der hedder interesse, det, der hedder loyalitet, det, der hedder forpligtelser over for en arbejdsplads, over for et samfund, er ikke noget, man kan købe sig til eller lovgive om, det er noget, man skal gøre sig fortjent til. Og det er en helt, helt anden situation end den, vi står i nu.

Og så bør det vist også siges — det synes jeg nok jeg vil tillade mig at sige til hr. Kjeld Olesen, jeg bemærkede mig nemlig hans bemærkninger om de omstændigheder, hvorunder man skifter parti: vi er nogle stykker, som har skiftet parti i tidens løb. Vi er nogle stykker, som har skiftet parti af hensyn til vores politiske overbevisning, og så er der andre — og så kan hr. Kjeld Olesen